

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 22. Sanctus Cæsarius Arelatensis Faustum scriptis impugnat. Aliorum
de Cæsario Chronologiæ rejectæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

latio eis se usos esse testantur; nam contra multos hostes Ecclesiæ dimicantes, & maxime contra versipelles inimicos gratiæ Dei doctrinâ ejus instructi, vel potius eadem illustrati gratiâ, semper existerent victores &c. Interim vivo Fulgentio nullis de divinâ gratiâ dissolutionibus Africa convulsa est Augustini doctrinâ ibidem veluti sacrâ hæreditate summâ semper in veneratione habitâ, quod Fulgentii, Primasii, aliorumque scripta Augustinianis sententiis passim referta indicant. Et hæc de Faustii libris à Sancto Fulgentio confutatis.

CAPUT XXII.

Sanctus Casarius Arelatensis Faustum scriptis impugnat. Aliorum de Casario Chronologia rejicitur.

DUm hæc Constantinopoli à Scythis Monachis, & ab Africanis in Sardinia contra Faustum Rejentem aguntur, strenuus contra eundem in Gallia hostis insurrexerat Casarius Arelatensis, qui ultimo ictu Semipelagianismum confecit. Hic Lerinensis Monachus, dein Arelatensium Antistes, si quid damni in Gallia per Lerinensem Abbatem Faustum, vel Hilarium Augustiniana doctrina passa erat, abundè refarcivit. Juvenis Monachum professus est in cœnobio Lerinensi sub Abbate Porchario Faustii successore; undè mirum id negari à Vossio, cum Cyprianus in Vita Casarii disertis verbis id tradat. In eodem Monasterio Lerinensi eundem post Porcharium Abbatem fuisse scribunt Sauffajus ad diem 27. Augusti, & Torellus in Sæculis Augustinianis ad annum 544. id extrâ dubium asserens, quod tamen prorsus falsum est, nam Cyprianus Casarii discipulum apud Sarium ad diem 27. Augusti cap. 3. scribens de Eonio Episcopo Arelatensi ait: *Cœpit ergo juvenem Casarium non jam ut peregrinum, vel extraneum, sed attentioni obtutu intimis cordis oculis contemplari, moxque ab Abbate Porchario illum experiri, & licet ab invito etiam impetravit. Illico primum Diaconus, deinde Presbyter ordinatur. Item: Defuncto autem in SUBURBANA CIVITATIS INSULA Abbate ab Episcopo Eonio eo Casarius mittitur, ut monasterium Rectore destitutum ipse in eadem reverentiæ auctoritate succedens monasticâ disciplinâ informaret. Itaque in Suburbano monasterio libens eam complectitur vitæ rationem &c.* Quibus aperte significat, Casarium constitutum Abbatem in insulâ, quæ adversus Arelatem Rhodano alluitur, neque enim Lerina est insulâ in suburbiiis alicujus civitatis, multo minus urbis Arelatensis, propè quam Abbatem gessit Casarius, cum Lerina sit ex alterâ Provinciæ parte Mediterraneo circumfusa adversus Antipolim. De hoc Monasterio in suburbiiis Arelatensium intelligenda est Epistola Gelasii ad Eonium data anno 494. quam noster Historicus de Lerinensibus loqui arbitrabatur.

Faustus eo artificio suos de gratiâ, & libero arbitrio libros adornarat, ut addita viri fama plurimis in Gallia fucum fecerit, & iis quidem non ex ultimâ literatorum plebe, sed ipsi Urbium Præsulibus. At post Faustii proseriptionem in Romanâ Synodo latam non adeo frequens erat Semipelagianorum numerus, sed adhuc tamen in plurimis veteris sententiæ amor obstinatio perdurabat. Horum conatibus se se opposuit Casarius jam in Arelatensi Sede Eonio successus, quo verò non modò præsentibus, sed absentibus etiam instrueret, librum edidit de gratiâ, & libero arbitrio eodem prorsus titulo, quem suo operi Faustus inscripserat, ut præsentissimo antidoto Rejentis vene-

na expelleret, in quo volumine Sancti Augustini doctrinam adversus Faustum insultus sordidissime propugnavit. Hinc celeberrimus ille Ennodius Ticinensis in Epistola ad Casarium ait: *Tibi debet quicumque ille SCRIPTORUM MAXIMUS, quod cum dote elocutionis amplificas.* Addit nobile Scholion Baronius ad annum 508. *Sanctum Augustinum videlicet, quem adversus Faustum eum impugnantem defendit.* Erat Casarius eâ ætate in Gallia magnæ auctoritatis, eumque Symmachus Papa pallii honore decoraverat, at ex libri hujus evulgatione longè majus ipsius nomen evasit; inde etiam Semipelagianorum vires decedebant Augustinianis prævalentibus. Hunc librum à Felice IV. Pontifice laudatum, atque Apostolicâ auctoritate communitum scribit infartor Genadii cap. 86. his verbis: *Casarius &c. de gratiâ quoque, & libero arbitrio edidit testimonia divinæ scripturarum, & Sanctorum Patrum judicis munita, ubi docet, nihil hominem de proprio aliquid agere boni posse, nisi eum divina gratia prævenierit. Quod opus etiam Papa Felix per suam Epistolam roboravit, & in latinis promulgavit.* Verum & hic liber magno cum Augustiniana scholæ detrimento ad posterorum manus non pervenit.

De Casarii ætate non una est Scriptorum sententia; nam Baronius anno 453. ejus res gestas in quinto Annalium tomo enarraverat, at accepto postea ab Arelatensi Ecclesiâ Epistoliarum codice vetustissimo, ac Casarium VI. sæculo floruisse comperiens, mortuumque ad annum 544. priorem sententiam retractavit in appendice ad tomum 10. Suarius ex Theologo historicum agens Prolegom. 6. cap. 5. plurima de Synodo Arausicanâ, de Prospero, de Leone Magno comminiscens Baronii palinodiam non admittit. Torellus nos ter utramque Baronii sententiam amplexus supra centesimum annum vixisse Casarium scribit anno 544. num. 24. Sed res extrâ dubium ponitur, si Melliani commentaria apud Surium ad diem 27. Augusti legantur, nam ille, qui Casarii Notarius fuit, hæc literis mandavit cap. 22. *Cum ergo enim semianimen redderet conspectibus nostris infirmitas, & inter hæc septuagesimum tertium gereret totius vitæ tramitis annum, è quibus quadragesimum in Pontificatu verteret circulus gyrum, & animadverteret per spiritum imminere sibi transitus diem &c.* Quare cum septuaginta tres annos Casarius vixerit, quorum XL. in Episcopatu exegit, cum ejus natalitium diem nulla Scriptorum monumenta prodiderint, videndum est, quo anno decessit, inde enim retrocedentes primum, & dignitatis, & vitæ annum deducemus. Est Epistola Vigilii Papæ, quam ad Casarium de penitentia incestuoso injungendâ scribit, itemque altera ejusdem Vigilii ad Auxanium data, in quâ narrat, se intellexisse à Terentio, & Joanne Arelate ad se delegatis eundem electum illius Urbis Episcopum. Literæ istæ ad Auxanium à Baronio leguntur scriptæ XV. Kal. Novemb. post Conf. III. Basilii nempe anno 544. At Bollandus, Usserius, & Sirmondus ex codicibus vetustioribus legunt iterum post consulatum Basilii, nempe anno 543. Bollandus ad diem 12. Januarii in Vita Sancti Casarii putat, Casarium eo anno non decessisse, sed anno 542. neque enim, inquit, intrâ breve illud tempus. Auxanium potuisset consecrari in Episcopum, & pallium impetrare à Vigilio. Sed cur ista commode fieri non potuerint spatio 25. dierum à die 27. Augusti, quâ Casarius obiit, usque ad 18. Octobris, quâ die literæ Vigilii scriptæ sunt, non satis videt; sanè si menses 14. interlaban-

tur,

tur, vel Auxanius negligens fuisset in nunciis de sibi noviter delatâ dignitate mittendis; vel lentus fuisset Pontifex seram ad eò responsonem dando. Et quidem cum Auxanius esset Metropoli, juxtâ Ecclesiastica statuta statim post electionem ad Vigilium, ad cuius Patriarchicam Dicecesim pertinebat, de sibi delatâ dignitate literas eundem misisse non dubito. Quod tamen addit Bollandus de pallii impetratione falsum est, nam Vigilus re prius cum Justiniano Imperatore communicatâ, pallii usum anno 544. concessit Auxanio, ut ex Epistolâ ad eundem datâ XII. Kal. Junias habetur, in quâ scribit, etiam Sanctum Cæsarium à Symmacho pallium obtinuisse. Itaque Cæsarius mortuus est anno 543. die 27. Augusti; quare sit Episcopus anno 503. nascitur verò anno 470. Nescio undenam Ullerius divinari potuerit, natum Cæsarium sub initium anni 471. & sub exitum 503. factum illum Episcopum; nam ut nihil dicam de initio anni 471. Sanctus Eonius Cæsarii decessor obiit die 3. Augusti, ut ex Martyrologio Saussai colligitur, neque quatuor menses sedes vacavit, etenim Eonius non multum antè mortem Arelatensem populum ad Cæsarium sibi substituendum hortatus fuerat, ac populus communi consensu Eonii sententiam approbat teste laudato Cypriano cap. 5.

Ex his nonnulla in Baronio corrigenda sunt. Ille Epistolam Symmachi ad Cæsarium datam VIII. Idus Januar. Probo V. C. Cos. non rectè retulit ad annum 502. quo cum Aviero Juniore Probus consulatum gessit, sed protrahenda est ad annum 513. quo Probus, & Clementianus Consules fuere ex Chronico Cassiodori, & Marcellini, præsertim cum memoratâ Epistolâ alteram Baronius subnectat, in quâ delatâ Cæsario pallii mentio fit, quod post illum annum 502. accidit, cum Cæsarius Romam profectus est, Theodorico Rege Ravennæ prius placato, ut fufius Cyprianus narrat. Recitat idem vir insignis ex codice Arelate ad se transmissò Epistolam Felicis Papæ ad Cæsarium datam tertio Nonas Februarias. Post consulatum Manlii Severini Boetii, est annus 488. Ego verò loco Cæsarii Eonium restituendum putabam; at postea vidi diligentissimum Sirmondum in vetustissimo codice apud Arelatem invento legere: *Post Consulatum Fl. Maxortii* anno 528. Rursus literæ Gelasii, & Symmachi ad Eonium nullum errorem continent, neque cum Baronio loco Eonii ponendus est Cæsarius, etenim Eonius usque ad annum 503. Arelatensem Ecclesiam rexit, ad quem postrema litera ab Apostolicâ Sede datâ leguntur *Iterum post consul. Paulini*, nempe anno 500. Eodem pacto corrigendus est Binius, qui nullâ ferè diligentiori curâ adhibita Cardinalis Baronii annales suis in Concilia notis inseruit.

Baronius idè antiquiorem Cæsarium fecit, quòd illum in Gennadii catalogo recensitum legerat cap. 86. his verbis: *Cæsarius Arelatensis Urbis Episcopus vir sanctitate, & virtute celebèr scripsit egregia, & grata valde, & Monachis necessaria opuscula &c. floruit hic eo tempore, quo & Faustus Anastasio Rempubliam gubernante.* At Gennadius tempore Gelasii Papæ librum de Illustribus Scriptoribus composuit. Cum verò Suffridus insertum Gennadio illud caput de Cæsario dixisset, Baronius id ullo absque fundamento fingi dicit. Verum Cæsarium esse Gennadii libro infartum, vel indè colligere poterat Baronius, quòd Gennadius Prosperum acriter reprehendit, qui Cassiani libellum de gratiâ impugna-

verat, cur igitur non modò pepercisset Cæsario Faustum ejusdem scholæ Doctorem confutanti, verum & illius volumen contra Fausti opus, ut ille ait, *egregium de gratiâ Dei à Sede Apostolicâ latius promulgatum, ac divinarum scripturarum, & Sanctorum Patrum judiciis munitum asseverasset?* Gennadius, ut auctor est idem Baronius ad annum 490. librum de Scriptoribus illustribus edidit anno 493. Quare ergo non dixit, de Cæsario uti de cæteris facit, *vixit adhuc, vel, vivere adhuc dicitur &c.* sed ait: *Floruit hic eo tempore, quo & Faustus Anastasio Rempubliam gubernante,* ex quo modo loquendi videntur disertè illa esse scripta post annum 518. quo mortuus est Anastasius Imperator. Imò qui ea scripsit, parum Cæsarianæ chronologiæ peritus fuit; nam tradit, floruisse eo tempore, quo & Faustus Anastasio Imperatore, quod prorsus falsum est, siquidem Faustus anno 462. Reversum Episcopus Romanam legationem obivit, at Cæsarius post octennium natus est, quâ igitur ratione simul florere, si illo in ore famæ versante, iste necdum vitali aurâ fruebatur? quando verò Cæsarius vicefimum tertium ætatis annum attigerat, Faustus decessaret, neque hic dicendus est floruisse sub Anastasio, sed sub Leone, & Zenone, cum dubium sit, an attigerit primum Anastasi annum, nempe 491. Præterea Cæsarius non solum primâ juventâ floruit sub Anastasio, sed sub Justino, & tandem sub Justiniano, cujus imperii anno XVII. decessit. Hinc in editione librorum Sancti Hieronymi, quibus Gennadii liber insertus fuit, nulla de Cæsario mentio fit, quare additus videtur à pio quidem, sed parum erudito homine, quasi voluerit Cæsarium Fausto veluti veneno antidotum de proximo opponere.

CAPUT XXIII.

Felix IV. Arausicana Synodus, & Bonifacius II. Semipelagianos damnant. Annus Synodi, & utriusque Pontificis certus statuitur.

Cæsarius animadvertens Semipelagianorum factionem in Galliis potentiorē esse, quàm ut suis, ac collegarum viribus superari posset, Felicis IV. auxilium imploravit, quòd hostes de superiori loco percuteret, hisque dejectis Augustiniana æquè, ac Catholica doctrina in nobilissimâ provinciâ facta, tectaque servaretur. Felix roganti suppetias tulit; neque illi dju consultandum fuit, undenam in Gallias auxilia submitterentur. Etenim decessorum vestigiis inhærens ex Ecclesiasticis seriniis aureas Sancti Augustini sententias de divinâ gratiâ, & libero arbitrio selectas ad Cæsarium magno cum Augustiniani nominis incremento transmisit. Celeberrimus tunc in urbe Arausicanâ conventus agebatur in dedicatione Basilicæ à Liberio V.C. Ex-Præfecto Prætorio extructæ. Erat hic Cæsario amicissimus, à quo cum lethali vulnere percussus fuisset, sanitati restitutus fuit ex Messiano lib. 2. de Vitâ Cæsarii cap. 5. Arausicam non modò sacri Antistites, sed & nobilissimi quique confluerant, quare Cæsarius opportunam occasionem nactus coacto Sapientissimorum Patrum, ac virorum illustrium Senatu sententias ab Sede Apostolicâ ad se transmissas protulit, id enim ex præfatione Synodi colligitur, ubi hæc recitantur. *Pervenit ad nos esse aliquos, qui de gratiâ, & libero arbitrio minus cautè, & non secundum fidei Catholicæ regulam sentire velint. Unde id nobis secundum auctorita-*